

İSTANBUL SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
ISTANBUL CHAMBER OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS

İŞÇİNİN ÜCRETSİZ VE ÜCRETLİ İZİN HAKLARI NELERDİR

İŞ HUKUKU

NOTLARI NO: 4

www.ismmmo.org.tr

İŞÇİNİN ÜCRETSİZ VE ÜCRETLİ İZİN HAKLARI NELERDİR?

İSTANBUL
SERBEST MUHASEBECİ
MALİ MÜŞAVİRLER ODASI

A. ÜCRETSİZ İZİNLER

4857 Sayılı İş Kanunumuzda bu yönde bir düzenleme yapılmamış olmakla birlikte ücretsiz izinle ilgili olarak işçinin rızası ile yazılı olarak işverenden ücretsiz izin talebinde bulunması yeterlidir. Ancak ücretsiz izin işverenin de işçinin bu talebini kabul etmesi halinde uygulanabilmektedir. İşverenlerin, işçinin isteği dışında ve tek taraflı olarak işçinin de kendi kararıyla ücretsiz izin kullanması mümkün değildir.

1. Doğum izni

Doğum yapan işçiler doğumdan sonra rapor süresinin bitiminde talep etmesi halinde 6 aya kadar ücretsiz izne çıkabilmektedir.

2. Yol izni

Yıllık ücretli izinleri işyerinin kurulu bulunduğu yerden başka bir yerde geçirecek olanlara istemde bulunmaları ve bu hususu belgelemeleri koşulu ile gidiş ve dönüşlerinde yolda geçecek süreleri karşılamak üzere işveren toplam dört güne kadar ücretsiz izin vermek zorundadır. İşveren, işyerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerini gösterir izin kayıt belgesi tutmak zorundadır.

İŞÇİNİN ÜCRETSİZ VE ÜCRETLİ İZİN HAKLARI NELERDİR?

İSTANBUL
SERBEST MUHASEBECİ
MALİ MÜŞAVİRLER ODASI

B. ÜCRETLİ İZİNLER

4857 sayılı İş Kanunumuzda sayılmış işçinin ücretli izin hakları bulunmaktadır.

1. İşçinin Yıllık Ücretli İzin Hakkı

İşyerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir.

Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez. Niteliklerinden ötürü bir yıldan az süren mevsimlik veya kampanya işlerinde çalışanlara bu Kanunun yıllık ücretli izinlere ilişkin hükümleri uygulanmaz.

İşçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi, hizmet süresi;

- Bir yıldan beş yıla kadar (beş yıl dahil) olanlara ondört günden,
- Beş yıldan fazla onbeş yıldan az olanlara yirmi günden,
- Onbeş yıl (dahil) ve daha fazla olanlara yirmialtı günden, Az olamaz.

Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder gün arttırılarak uygulanır. Ancak onsekiz ve daha küçük yaştaki işçilerle elli ve daha yukarı yaştaki işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi yirmi günden az olamaz. Yıllık izin süreleri iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile artırılabilir.

2. İşçinin Doğum İzni

Kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı haftalık süre için çalıştırılmamaları esastır. Çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye iki hafta süre eklenir. Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelerle eklenir.

Kadın işçinin erken doğum yapması halinde ise doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelerle eklenmek suretiyle kullanılır.

Doğumda veya doğum sonrasında annenin ölümü hâlinde, doğum sonrası kullanılmayan süreler babaya kullanılır. Üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen eşlerden birine veya evlat edinene çocuğun aileye fiilen teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta analık hâli izni kullanılır.

İŞÇİNİN ÜCRETSİZ VE ÜCRETLİ İZİN HAKLARI NELERDİR?

İSTANBUL
SERBEST MUHASEBECİ
MALİ MÜŞAVİRLER ODASI

3. İşçinin Yarım Günlük Doğum İzni

4857/74 Analık izninin bitiminden sonra kadın işçi ile 3 yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen kadın veya erkek işçilere istekleri halinde 1. doğumda 60 gün, 2. Doğumda 120 gün, sonraki doğumlarda ise 180 gün süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin verilir. Çoğul doğumda bu süreler 30 gün uzar, engelli doğum olması halinde ise bu süreler 360 gün olarak uygulanır. Bu fıkradaki hükümlerden yararlanan süre içinde süt izni uygulanmaz. Çalışılmayan Yarım günün ücreti İş-Kur tarafından ödenir.

4. Ölüm İzni

İşçilerin ana veya babalarının, eşlerinin, kardeş veya çocuklarının ölümünde 3 güne kadar verilecek izinlerdir.

5. İşçinin Evlenme İzni

4857/EK-2 İşçiye; evlenmesi veya evlat edinmesi hâlinde 3 gün (takvim) ücretli izin verilir.

6. İşçinin Babalık İzni

4857/EK-2 İşçiye; eşinin doğum yapması hâlinde 5 gün (takvim) ücretli izin verilir.

7. İşçinin Engelli Çocuk Tedavisi İzni

4857/EK-2 İşçilerin en az yüzde yetmiş oranında engelli veya süreğen hastalığı olan çocuğunun tedavisinde, Bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde 10 güne kadar ücretli izin verilir.

İŞÇİNİN ÜCRETSİZ VE ÜCRETLİ İZİN HAKLARI NELERDİR?

İSTANBUL
SERBEST MUHASEBECİ
MALİ MÜŞAVİRLER ODASI

8. İşçinin Periyodik Kontrol İzni

Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için 1 gün ücretli izin verilir.

9. İşçinin Süt İzni

4857/74 Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için Günde toplam 1.5 saat süt izni verilir.

10. İşçinin Yeni iş arama izni

4857/27 Bildirim süreleri içinde işveren, işçiye yeni bir iş bulması için İş arama izninin süresi günde 2 saatten az olamaz ve işçi isterse iş arama izin saatlerini birleştirerek toplu kullanabilir.

11. İşçinin Evlat Edinme İzni

4857/74 3 yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen eşlerden birine veya evlat edinene Çocuğun fiilen teslim edildiği tarihten itibaren 8 hafta analık hali izni kullandırılacaktır.

12. Hafta Tatili İzni

4857 sayılı iş kanununun 46. maddesi hafta tatili hakkını düzenlemektedir. Buna göre; haftanın iş günlerinde eksiksiz olarak çalışmış olan işçiye 7 günlük zaman diliminde 24 saat kesintisiz dinlenme (hafta tatili) verilmesi esastır. Hafta tatili gününün ücreti herhangi bir çalışma karşılığı olmaksızın işveren tarafından işçiye ödenmektedir.